

(címer)

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf.III.30.151/2018/3.szám

A Szegedi Ítéltábla a **(jogi képviselő 1 neve)** ügyvéd (jogi képviselő 1 címe) által képviselt **felperes neve felperes címe** szám alatt lakos felperes által – a **(jogi képviselő 2 neve)** ügyvéd (**jogi képviselő 2 címe.**) által képviselt **I.r alperes neve** I.r. alperes címeszám alatti lakos I. r., a **ügyvédi iroda neve** (ügyintéző: **jogi képviselő 3 neve ügyvéd jogi képviselő 3 címe.**) által képviselt **II.r. alperes neveII.r. alperes székhelye** szám alatti székhelyű II. r., **III.r. alperes neve III.r. alperes székhelye** szám alatti székhelyű III. r., **IV.rendű alperes neveIV.r. alperes székhelye** szám alatti székhelyű IV. r. és a **V.r. alperes neve, székhelye** szám alatti székhelyű V. r. alperes ellen kölcsön megfizetése iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2018. február 19. napján kelt 7.G.21.006/2017/22. számú ítélete ellen a II. és IV. r. alperesek által 24. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A felperes 2013. év első felében több részletben, összesen 60 millió forint összegű kölcsönt nyújtott az I. r. alperes részére. A tartozás fennálltára nézve az I. r. alperes 2013. május 20-án írásban tartozáselismerő nyilatkozatot tett. Ekkor az egyenesadós I. r. alperes, tartozásának visszafizetési biztosítékaul a II.-V. r. alperesi Kft.-k készfizető kezességet vállaltak oly módon, hogy e társaságok ügyvezetőjeként tett ilyen tartalmú nyilatkozatot az I. r. alperes. A nyilatkozat kitért arra is, hogy a kölcsön visszafizetése 2014. június 6. napjáig megtörténik. A tartozáselismerő nyilatkozat ügyvédi ellenjegyzéssel 2014. május 20-án ismételt írásba foglalásra került. Közjegyzői okiratba foglalt újabb tartozáselismerő nyilatkozat megtételére 2014. június 13-án került sor az I. r. alperes részéről és ekkor közjegyzői okiratba foglalták azt is, hogy tartozást biztosító mellékkötelezettségként II.-V. r. alperesek készfizető kezességet vállaltak.

Az I. r. alperes egyenesadós kölcsöntartozását az elismerő nyilatkozatban vállalt határidő elteltét követően sem egyenlítette ki, a felperes ezért fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett jelen per valamennyi alperesével szemben. A kötelezetti ellentmondás folytán perré alakult eljárásban az I. r. alperessel, mint egyenesadóssal, valamint a további alperesek, mint készfizető kezesekkel szemben a felperes keresetében kölcsöntartozás címén kérte valamennyi alperes egyetemleges kötelezését 60 millió forint tőke, és ennek járulékai erejéig.

Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, azt jogalapjában és összegszerűségében egyaránt vitatták. A II. és IV. r. alperesek kétségbe vonták a tartozáselismerő és készfizető kezességvállaló nyilatkozatok érvényességét is. E szerződési nyilatkozatok érvénytelenségének megállapítása érdekében külön pert indítottak felperessel és jelen per I. r. alperesével szemben. A **(város neve)-i** Törvényszék előtt 7.G..../2015. szám alatt folyó per jogerős befejezéséig az elsőfokú bíróság jelen per tárgyalását felfüggesztette. Az előkérdésnek tekintett

perben az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Az ítélet 2016. július 14. napján jogerőre emelkedett. Az ezt követően folytatódó jelen perben a felperes keresetét leszállította arra hivatkozással, hogy az I. r. alperes időközben a tartozását a járulékokra is kiterjedően megfizette. A keresetét erre tekintettel ezért kizárólag a perköltség megfizetésére irányuló kérelme tekintetében tartotta fenn, és az alpereseket a teljes pertárgyérték alapján számítandó perköltségben egyetemlegesen kérte marasztalni a Pp. 78. § (1) bekezdés, valamint a Pp. 82. § (1) bekezdésre hivatkozással. Felperesi álláspont szerint az alperesek a perre okot adtak, a készfizető kezes alperesekkel szemben az egyetemleges marasztalás lehetősége fennáll.

Az I., II., valamint IV. r. alperesek a módosított keresettel szembeni ellenkérelmükben javukra kérték a felperes perköltség viselésben való marasztalását. A II. és IV. r. alperesek külön kiemelték, hogy a perre kizárólag az I. r. alperes adott okot, ezért méltánytalannak minősítették perköltségben való egyetemleges marasztalásukat. Megjegyezték, hogy az alperesi oldalon nem áll fenn egységes pertársaság, az egyenesadós I. r. alperest a kezesekkel nem lehet egyetemlegesen a perköltségben marasztalni.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével kötelezte az alpereseket, hogy külön felhívásra egyetemlegesen fizessenek meg az állam javára 1.200.000,- Ft elsőfokú eljárási illetéket, továbbá a felperesnek 410.000,- Ft perköltséget. A bíróság ítéletének jogi indokolásában a Ptk. 272. § (1), (2), valamint a Pp. 51. § a) pont és az 52. § (2) bekezdés alkalmazásával a rendelkezésre álló adatok alapján azt állapította meg, hogy a felperes és az I. r. alperes között létrejött kölcsön szerződésből eredő tartozás visszafizetésre került, ezért a felperes keresetét a tartozás időközi kiegyenlítésére tekintettel a perköltségre szállította le. A felperes a perben pernyertes lett, ezért az alperesek a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján egyetemlegesen kötelesek részére a perköltséget megtéríteni. A bíróság álláspontja szerint a per megindítására az I. r. alperes okot adott, az érvényes készfizető kezességvállalások folytán egyetemleges kötelezetteké vált alperesek között a Pp. 51. § a) pontja szerinti egységes pertársaság jött létre az ellenük indított perben, ezért indokolt egyetemleges kötelezésük a perköltség fizetésben.

Az ítélet ellen a II. és IV. r. alperesek terjesztettek elő fellebbezést kérve annak részbeni megváltoztatását akként, hogy a bíróság perköltség és illetékfizetésben való marasztalásukat mellőzze, e tekintetben a keresetet utasítsa el. Másodlagosan kérték a fizetendő illeték 150.000,- Ft-ra történő mérséklését. Fellebbezésük indokolásában vitatták, hogy köztük és I. r. alperes között a Pp. 51. § a) pontja szerinti egységes pertársaság áll fenn. Ezt csak kifejezett anyagi jogszabály előírása hozhatja létre, ennek hiányában azonban nem keletkezhet szükségszerű pertársaság, az egyenes adóst a kezesek nélkül is lehetett volna perelni. A Pp. 82. § (1) bekezdése szerinti perköltség viselési szabály, a II. és IV. r. alperesek vonatkozásában nem alkalmazható. Az I. r. alperes perre okot adó magatartása, és ennek a perköltség viselésre kiható következményei a további alperesekre nem terjeszthető ki. Az illetékmérséklés iránti igényük indokaként előadták, hogy álláspontjuk szerint a felperesnek a pertől el kellett volna állnia, mivel az I. r. alperes teljesítése miatt a kereset, annak fő tárgya tekintetében megalapozatlanná vált. Ez esetben alkalmazandó az Itv. 58. § (2) bekezdésének illetékmérséklési szabálya, így az illeték 30 %-át kell csak figyelembe venni.

A fellebbezés **nem alapos.**

A perben kialakult eljárásjogi helyzetben a felperesi kölcsön adó által perbe vont egyenesadós I. r. alperes és a készfizető kezes további II.-V. r. alperesek fizetési meghagyásos eljárás lefolytatását követően valamennyien kérték a kereset elutasítását, mert azt jogalapjában és összesszerűségében egyaránt vitatták. Ezt követően az I. r. alperes egyenesadós időközi teljesítést eszközölt, mely

azonban nem terjedt ki a felperesi perköltségigény megtérítésére. Ennek megfelelően a felperes keresetét az elsőfokú perköltségre szállította le. A kereseti kérelemnek megfelelően az elsőfokú bíróság egyetemlegesen marasztalta az alpereseket 410.000,- Ft összegű perköltségben, mert a Pp. 51. § a) pontjára hivatkozással egységes pertársaságként kezelte az alperesi kört. Az alperesek ezt a perállást vitatva kívántak mentesülni a perköltségfizetési kötelezettség alól, továbbá II.-V. r. alperesek vitatták azt is, hogy a perre okot adtak volna.

A Pp. 82. § (1) bekezdése szerint a Pp. 51. § a) pontja alá eső pertársakat a perköltség megfizetésére egyetemlegesen kell kötelezni, míg a Pp. 82. § (2) bekezdés szerint az egyéb pertársakat egyenlő arányban kell perköltség fizetésére kötelezni.

Elsőként ezért az alperesi oldalon létrejött pertársaság fajtáról kell dönteni.

A Pp. 51. § a) pontjában rögzítettek szerinti egységes pertársaság akkor áll fenn, ha a per tárgya olyan közös jog, illetőleg olyan kötelezettség, amely csak egységesen dönthető el, vagy, ha a perben hozott döntés a pertársakra a perben való részvétel nélkül is kiterjedne. Azt, hogy a per tárgyát csak egységesen lehet eldönteni, a perben álló felek között a hivatkozások alapjául szolgáló anyagi jog szerint kell megállapítani. Erre kifejezett általános szabályt nem lehet felállítani, ide tartoznak elsősorban a kényszerű vagy más néven szükségszerű pertársaság esetei, tehát azok az esetek, ha a per tárgya csak valamennyi érdekelt perbeállításával dönthető el (pl. osztatlan közös tulajdon megosztása iránti per, közös tulajdon megszüntetése iránti per, illetve általában az ingatlanra vonatkozó ún. jogpercek, ahol valamennyi érdekeltnek perben kell állnia). Az ilyen típusú, ún. kényszerű pertársasághoz képest azonban tágabb körben kell értelmezni az egységes pertársaság kérdését, ahol az azonos perjogi oldalon álló felek anyagi jogi tartalmú hivatkozásainak egyezőségétől függ, hogy fennáll-e közöttük egységes pertársaság. Ilyen esetben azt kell alapul venni, hogy a hivatkozás kiterjed-e a perben való részvétel nélkül is a jogosult, vagy kötelezett társra is, illetve hogy az ő perben állásától függetlenül a ténylegesen perben álló fél perbeni hivatkozása érinti-e az ő anyagi jogi jogait, kötelezettségeit (A Polgári perrendtartás magyarázat I. kötet 406-408. o., Complex Kiadó Budapest, 2007., valamint Közgazdasági és Jogi könyvkiadó Budapest, 1976. 343.344. oldal, BDT2016/3605.).

Annyiban helytálló az alperesi oldal fellebbezési hivatkozása, hogy a bírói gyakorlat szerint az egyetemleges kötelezettség önmagában még nem feltétlenül hoz létre egységes pertársaságot. A Ptk. 337. §-ának (1) bekezdése szerint az egyetemleges kötelezettség esetén minden adós az egész szolgáltatással tartozik, de amennyiben bármelyikük teljesít, a jogosulttal szemben a többiek tartozása megszűnik. Ennek megfelelően a Ptk. 274. § (2) bekezdés a) pontja szerinti készfizető kezesek a perbeli esetben az egyenesadós I. r. alperessel együtt perelhetők voltak, velük szemben a főkövetelésben való egyetemleges marasztalás lehetősége fennállt. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az együttes perlés esetén bármelyiküknek a perbeli valamely rendelkező nyilatkozata kihat a másikra is (Legfelsőbb Bíróság (Kúria) BH1989/108. szám alatt közzétett eseti döntés). Az ilyen típusú egyetemleges felelősség esetén a Ptk. 337. § (1) bekezdése értelmében minden kötelezett az egész szolgáltatással tartozik mindaddig, ameddig valamelyik kötelezett nem teljesít. Az egyetemleges marasztalásra irányuló kereset még önmagában nem vonja maga után az elbírálás szükségképpen egységességét, az alperesek ugyanis egymástól eltérő védekezéseket is, előadhatnak. Így például a kezesek hivatkozhatnak a kezesi szerződés érvénytelenségére, mely a főadós fizetési kötelezettségét nem érinti, de a Ptk. 273. §-a szerinti kifogás előterjesztése esetén mind a főadós, mind a további kezesek kötelezettségét is érinti.

A perbeli esetben a kezesek a készfizető kezesi szerződést önállóan érintő védekezést nem adtak elő, az alperesek - jogi tartalmát tekintve - egyező tartalmú védekezéseket tettek, az I. r. alperes, - aki a további alperesek ügyvezetője is - lényegében egyező ellenkérelmet terjesztett elő valamennyiük nevében, azaz védekezésük egységes volt. Ezáltal valamennyi alperes a perre egyaránt okot adott, ugyanis ilyen módon a készfizető kezes alperesek is elzárkóztak a fizetési meghagyásos eljárás megindítása ellenére helytállási kötelezettségük teljesítésétől. Az egyenesadós időközi teljesítése valamennyi alperes tartozását csökkentette, de a perköltségviselés szempontjából pervesztes félnek minősülnek. A perbeli tényállás egyedi vizsgálata, és az ellenkérelmek egyező tartalmú anyagi jogi hivatkozásai folytán a konkrét perbeli esetben az alperesek egységes pertársaknak tekintendők. Az elsőfokú bíróság jogi indokolását az ítéletábra ennyiben pontosította. Az egyetemleges kötelezett készfizető kezesek és a főadós között tehát csak akkor jön létre egységes pertársi viszony, ha anyagi jogi értelemben vett védekezésük, ellenkérelmeik jogi tartalma lényegét tekintve egyező, ahogy ez a perbeli esetben is történt. Nem fogadható el, tehát az a differenciálatlan eljárásjogi megközelítés, hogy az egyetemleges kötelezett pertársakat minden esetben egyszerű pertársnak kellene tekinteni. Az ilyen pertársi viszonyban a védekezés egységes tartalma vonja maga után az elbírálás szükségképpen egységességét (BH1993/110. számon közzétett eseti döntés).

A kifejtett, pontosított indokokból az ítéletábra is helytállónak találta a Pp. 78. § (1) bekezdés szerint a perre okot adó, ezért pervesztes alperesek perköltségben való egyetemleges marasztalását. A készfizető kezesek perköltségért való felelősségének jogalapja a Ptk. 273. § (2) bekezdés második fordulata folytán fennáll figyelemmel arra, hogy a pert megelőző fizetési meghagyással tehát még a perindítás előtt a teljesítésre felszólítást kaptak.

Az elsőfokú eljárási illeték összegét sérelmező fellebbezési hivatkozások sem alaposak tekintettel arra, hogy bármely alperes időközi teljesítése esetén a felperest nem terheli a keresettől való elállás kötelezettsége. Az elállás jogintézménye elsősorban azt a célt szolgálja, hogy ha a felperes a perbeli bizonyítás eredményeként felismeri, hogy valamely követelése alaptalan, úgy a per egyszerű módon befejezhető legyen. Ilyen esetben a felperes a költségviselés szempontjából pervesztes. Ez az eset nem kapcsolható azonban a per során eszközölt időközi teljesítéshez, hiszen ezzel a pereslekménnyel a teljesítő alperes éppen a tartozás perindításkori fennálltát ismeri el, végső soron a perlés megalapozottságát támasztja alá. A felperes a perben helyes eljárásjogi megoldást választott, amikor a keresetét leszállította és azt kizárólag a perköltségre vonatkozóan tartotta fenn, mely a már említett jogi alapokon őt megilleti. Ilyen esetben a főköveteléstől nem kell eljárásjogi értelemben elállnia. Az illetékmérséklés lehetőségére ilyen típusú kereset leszállítás esetén az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 58. §-ban rögzített szabályok külön, egyedi rendelkezéssel nem adnak lehetőséget. Az alperesek – valamennyien - teljes egészében pervesztesek, így a perköltségviselés és a teljes összegű illeték utólagos megfizetésének eljárásjogi jogkövetkezményét viselniük kell (Pp. 78. § (1) bekezdés).

Az alaptalan fellebbezési hivatkozások nem eredményezhették az elsőfokú végzés megváltoztatását, ezért azt az ítéletábra a Pp. 259. § folytán alkalmazandó Pp. 253. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

A felperes a fellebbezésre észrevételt nem tett, másodfokú eljárási költsége nem merült fel, ezért erről az ítéletábra nem rendelkezett.

Az ítéletábra, mint másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet elleni fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés b) pontjára tekintettel tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2018. szeptember 6.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.
a tanács elnöke

Dr. Dobler László s.k.
előadó bíró

Dr. Béri András s.k.
táblabíró